

Vrolijk ziet ze er niet per se uit, de zorgvuldig opgemaakte bruid op de cover van *Trouwboekje*, een voorlichtingsfolder die binnenkort wordt verspreid onder jonge moslima's. Peinzend staart ze in de verte, voor haar op tafel liggen zes gehalveerde vruchten. Opengesneden fruit, met name citrusvruchten, wordt vaak gebruikt als symbool voor vrouwelijke geslachtsdelen, en dat is hier ook het geval. Het trouwboekje is in feite vooral een seksboekje, maar zo'n expliciete titel zou de doelgroep afschrikken. Helemaal een eufemisme is het ook weer niet: voor veel moslima's is seks nog altijd onlosmakelijk verbonden met het huwelijk.

Moslimmeisjes krijgen uiteraard ook seksuele voorlichting op school. „Maar die voldoet niet voor ze”, zegt Shirin Musa (43), initiatiefnemer van het boekje en directeur van Femmes for Freedom, een stichting die opkomt voor 'verborgen vrouwen', vrouwen die thuis gevangen worden gehouden door man en/of schoonfamilie, maar zich tegenwoordig ook bezighoudt met seksuele voorlichting. „In de lessen op school ligt de nadruk op het voorkomen van soa's en zwangerschap, en het stellen van grenzen. Als je weet dat het nog lang duurt voor je gaat trouwen, denk je: dit gaat niet over mij. En thuis wordt er ook niet over gepraat.”

Dat gebrek aan passende voorlichting heeft natuurlijk gevolgen. „Vrouwen met een moslimachtergrond ondergaan vaker een abortus en lopen vaker een geslachtsziekte op dan andere Nederlandse

**OVER SEKS** Milou van Rossum voegt het woord bij de daad. Deze week: een trouwboekje voor moslima's

Illustratie **Merel Corduwener**



## Trouwboekje, seksboekje

vrouwen”, zegt Musa. „Bij seksuele problemen in een huwelijk wordt de stap naar hulpverlening zelden gezet. Er zijn natuurlijk genoeg moslimvrouwen en -meisjes die seksueel actief zijn, maar die leiden noodgedwongen een dubbellevend; het stigma hoer is springlevend.

„Er is tegenwoordig veel aandacht voor lhbt'ers met een biculturele achtergrond, en daar staan wij helemaal achter, maar we mogen ook wel eens opkomen voor de sek-

suele rechten van heteroseksuele vrouwen.”

In het *Trouwboekje* gaat het, net als bij ander seksuele voorlichting, over het voorkomen van ongewenste zwangerschappen en soa's, en ook de andere basics komen aan bod: vrouwen komen zelden vaginaal klaar, praat met elkaar, doe niks tegen je zin, alle schaamlippen zijn normaal, et cetera. Maar er staan ook dingen in die in de standaard voorlichting ontbreken: de risico's van het aangaan van een religieus huwelijk bijvoor-

beeld - als een man niet meewerkt aan een eventuele scheiding zit een vrouw vast. En veel informatie over het maagdenvlies, dat voor jonge moslimvrouwen, hun aanstaande echtgenoten en hun beider familie vaak nog zo belangrijk is dat ze geen tampons durven te gebruiken of te masturberen, en zich voor het huwelijk soms onderwerpen aan een vernederende maagdelijkheidscontrole, die, aldus hoogleraar seksuologie Ellen Laan in *Trouwboekje*, ook zinloos is. Aan het maagdenvlies, goed beschouwd een soepel randje weefsel aan de rand van de vagina, is niet te zien of een vrouw is gepenetreerd. Als een vrouw opgewonden is en een man voorzichtig, scheurt, of liever gezegd: schaaft, het lang niet altijd bij de eerste keer. In Nederland worden overigens nog altijd 'hersteloperaties' uitgevoerd als het wel beschadigd is. Femmes for Freedom voert actie tegen zowel die operaties als de controles.

In het *Trouwboekje* zit een kaart gevouwen met adviezen voor mannen (fake niet dat je verliefd bent en sta niet toe dat je familie en vrienden zich met jullie relatie bemoeien), maar het revolutionairste van het boekje zit 'm in het taalgebruik. In de inleiding staat dat 'je dit boekje waarschijnlijk in handen hebt omdat je binnenkort gaat trouwen of net getrouwd bent'. In de teksten wordt echter consequent het woord partner gebruikt in plaats van man of echtgenoot.

Binnenkort: is de prostaat de g-spot voor mannen? Meepraten? Andere ideeën? Vragen? Mail naar seks@nrc.nl